

Spurlaut (Sp) - zkouška z hlasitosti na zaječí stopě

Při této zkoušce by se měl jezevčík jako honič prokázat vytrvalým silným hlasem na zaječí stopě. Spurlaut je genetická vloha, která se nedá natrénovat. Proč se vlastně zkouší na zaječí stopě a jestli je třeba vůbec trénovat, se dozvíte v tomto příspěvku, kde je popsáno krok za krokem, jak se dopracovat k úspěšnému výsledku zkoušky.

Jak porozumět základu

Spurlaut je s největší pravděpodobností dominantně dědičná vloha. Potomci dvou prokazatelně hlasitých rodičů s největší pravděpodobností tuto vlastnost zdědí. V opačném případě je možné, že potomci budou "němí" a takový pes bude do konce života pracovat na stopě bez hlasu. Ale i vlohově hlasitý pes prokáže tuto vlastnost teprve s přibývajícím věkem. Někteří už ve 4 měsících a jiní až v 15 anebo ještě později. Utrvení hlasitosti může nějaký čas trvat, než se pes prokáže solidní prací.

Kvalita hlasu je také rozvinuta individuálně, některý pes hlásí už na velmi slabém pachu a má velmi nízký stimulační práh, jiní potřebují velmi silný pachový impuls spojený s vysokým stimulačním prahem. Extrémní psi s nízkým prahem jsou často označeni jako balamuti (WAIDLAUT = hlásí, i když není na stopě), ve skutečnosti pracují na velmi staré stopě, lidské stopě nebo dokonce hlásí i svou vlastní stopu. Opačný extrém v typických podmínkách není vůbec hlasitý, takový pes potřebuje stopu jenom několik málo vteřin starou, velmi pachově silnou a nejlepší podmínky.

Nejlepší podmínky = slabý nebo žádný vítr, vlhký povrch, mírné počasí, hustý, ale ne vysoký porost a plochý terén bez překážek. V takových podmínkách ukáže i pes s horším spurlautem uspokojiví práci, pokud je dostatečně rychle nasazen na stopu. Rozhodnout může pár vteřin.

Proč zaječí stopa?

Spurlaut se zkouší tradičně na zaječí stopě a má to svůj dobrý důvod. Ten první je čistě z praktických důvodů. Zajíc je klasický polní obyvatel a jeho rychlý a daleký útěk umožňuje rozhodčím přesně sledovat průběh jeho stopy.

Jeho vlastnost přitisknout se v nebezpečí k zemi a prchnout až v posledním okamžiku umožňuje nasadit psa s velkou přesností na čerstvou stopu.

Za další, zajíc zanechává velmi prchavou, slabou stopu, která navíc skoro nenarušuje povrch. Takto se dají posoudit jemné nuance kvality hlasu o mnoho lépe, než na pachové "dálnici", kterou by za sebou zanechala např. zvěř srnčí.

Další dvě důležité vlastnosti, které se dají posoudit jsou nos a ochota (náruživost). Nosem není míněna jen kvalita nosu jako takového, ale schopnost psa čichové informace v mozku rychle kategorizovat, zpracovat a proměnit v pohybové podněty. Pes s dobrým nose pozná i v rychlém běhu s každým nádechem intenzitu stopy a podle toho drží její směr i s ohledem na terén a vítr. Pes je schopen si vytvořit trojrozměrný imaginární obraz stopy, který mu umožňuje při její ztrátě rychle zvolit správný manévr k jejímu opětovnému nalezení.

Jeho vášeň a ochota jsou motorem, který ho pohání.

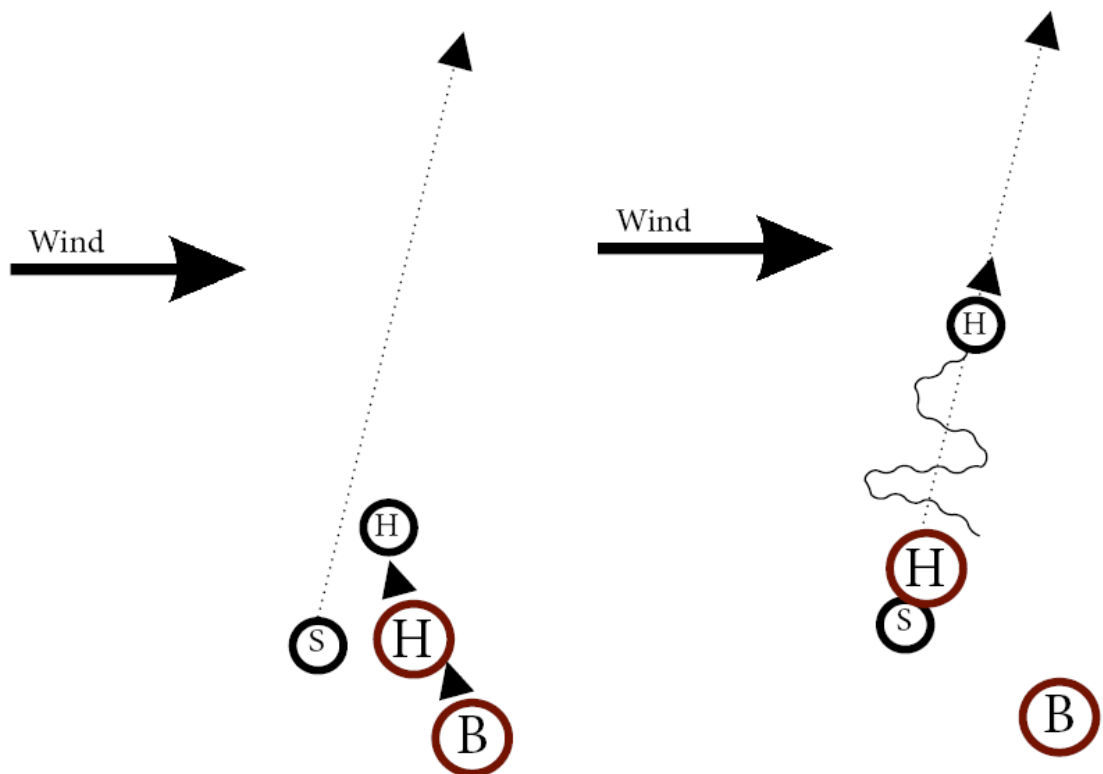
Zajíc v loži. Díky svému dlouhému pobytu na místě zde zanechává mnoho pachových částic, které vydávají intenzivní pach po dlouhou dobu.

Při úprku zanechá zajíc těžkou pachovou stopu.

V loži, kde je pach nejsilnější, se může mladý pes zdržet a tím ztratí drahocenné vteřiny. Proto doporučuji psa nasadit až za ložem a zablokovat cestu zpět k loži vlastním tělem.

Optimální nasazení na stopu zajíce. S = lože, ze kterého vychází stopa zajíce. Velké H = vůdce, malé H = pes. B=pomocník, který sleduje stopu. Vůdce nasadí psa proti větru na stopu a zablokuje lože, evt. pomůže psovi najít stopu. Pomocník stojí na místě. V okamžiku, kdy se pes napojí na stopu, zůstane vůdce také stát.

Správný nácvik

Jak už bylo zmíněno, jedná se u Spurlautu o dědičnou vlastnost, přesto je důležité dostatečně trénovat. U mladých psů se musí vášeň rozvinout, hlas vyžrát a nos trénovat na nové situace. Často vynucená předčasná zralost nepřináší jen výhody pro chov a občas pes, který je brzy hlasitý, později není nutně o to lepší lovecký pes. Trpělivost je klíč k úspěchu. Pro první nácvik zvolíme optimální den. Mírné počasí s orosenou trávou nebo jinou nízkou krytinou v přehledném terénu. Zajíce napřed vyhledáme pomocí dalekohledu anebo termokamerou a s pomocníkem se vydáme směrem k němu. Vůdce nese psa, který je vybavený dlouhou šňůrou a širším obojkem tak, aby pes zajíce neviděl. Pomocník jde za vůdcem v jeho stopě. V okamžiku, kdy se zajíc zvedne, fixuje vůdce lože a pomocník sleduje směr stopní dráhy v terénu. Vůdce běží svižně k loži a psa nasadí za ložem vedle stopy. V nejlepším případě tak, aby vítr nesl stopu k psovi a ten se nasadil, aniž by nasál pach v loži. Vůdce se může do lože postavit a psa od tohoto bodu odradit. Nezkušený psi se řídí intenzitou pachu, která je v loži o mnoho silnější a impuls z mozku velí, hledat zajíce v tomto bodě, někteří i hrabou a hledají ho pod povrchem. Mozek mladého psa se musí naučit takové záhady vyřešit.

Pokud pes sleduje stopu, musí ho vůdce rychle následovat. Sejde-li pes ze stopy, omezí vůdce šňůrou jeho pohybový rádius tak aby měl šanci se opět na stopu napojit. Napomáhat ale pouze šetrně, a i přehnané pobízení není žádoucí. Spurlaut samotný je pro psa za odměnu, přehnaná chvála ho může spíše iritovat. Hlavní pravidlo je, se psem komunikovat jen tolik, kolik je jenom nutné. Velmi nejistí psi potřebují podporu, rozvášněné exempláře chvála spíše dovede k balamucení.

Šňůra při prvních pokusech nám pomůže zabránit, aby mladý pes běžel špatným směrem nebo sledoval jiný vizuální cíl např. ptáky. A pokud jsou možnosti nácviku limitované silnicemi, není problém psa s dobrou prací na stopě vypustit na volno až na zkoušce. U opatrných psů, kteří se neradi vzdalují od vůdce je třeba cvičit volně předem a jejich rádius zvětšovat krok za krokem.

Pokud je nácvik bez šňůry, zůstane vůdce s pomocníkem stát na místě v okamžiku kdy pes začne sledovat stopu, protože jinak bychom nevědomky psovi naznačovali směr stopy. Nejlepší učení pro psa je, když si vše vyřeší sám.

V případě, že pes nemá o stopu zájem, je možné, že je ještě na něj brzy anebo podmínky jsou těžké. Je dobré nějaký čas (týdny /měsíce) počkat a zkusit to znovu anebo využít jednodušší podmínky.

Zkouška

Důležité je se seznámit se zkušebním řádem a porozumět mu.

Nezapomenout rodokmen, očkovací průkaz, reflexní obojek, GPS, lehce odpínatelné vodítko, vodu a krmení evt. něco na zakrytí zraku. Poslouchat povely rozhodčích, svižně se pohybovat a svého psa držet v klidu, když jiný pracuje.

Jezevčíkům zdar!!!

Autor článku: Julia Szer

S jejím laskavým svolením přeložili Zdenka Leonhardtová